חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב

פרק 31 - פונקציות הומוגניות-משפט אוילר

תוכן העניינים

1. פונקציות הומוגניות 1
2. משפט אוילר 4

פונקציות הומוגניות

שאלות

בשאלות **1-3** בדקו האם הפונקציה הומוגנית ומאיזה סדר:

1) $f(x,y)=x^3\sqrt{y}+y^3\sqrt{x}$

2) $h(x,y)=\dfrac{\ln\left(e^{5x}\right)}{\sqrt[3]{ex^6-7y^6}}$

3) $f(x,y)=\ln\left(4^x\right)\cdot g\left[\dfrac{\sqrt{xy}}{x+7y}\right]$

4) נתון כי $z(x,y)$ פונקציה הומוגנית מסדר 3.

בדקו האם הפונקציה $f(x,y)=\dfrac{x}{y^4}+\dfrac{\sqrt{y}}{\sqrt{x^5}}+\dfrac{1}{z(x,y)}-4$ הומוגנית.
במידה והפונקציה לא הומוגנית, השמיטו ממנה חלק,
כך שתתקבל פונקציה הומוגנית.
מהו סדר ההומוגניות של הפונקציה במקרה זה?

5) מצאו עבור איזה ערך של הפרמטר α, כל אחת מהפונקציות הבאות הומוגניות.
כמו כן, מצאו את סדר ההומוגניות עבור ה- α שנמצאה.

א. $f(x,y)=\dfrac{x^4y+xy^\alpha}{4x+10y}$

ב. $f(x,y)=\sqrt{\dfrac{y}{x}}\left(\ln\alpha x-\ln y\right)$

כתב ופתר – גיא סלומון ©

6) בתרגיל זה נדגים את התכונה הבאה של פונקציות הומוגניות:
אם פונקציה היא הומוגנית מסדר n, אז אם נחלק אותה ב- x^n, נקבל פונקציה של $\frac{y}{x}$.

א. הדגימו את הטענה על הפונקציות הבאות:

1. $f(x,y)=x^2-xy+2y^2$
2. $f(x,y)=\sqrt{x+y}$

ב. הוכיחו את הטענה לעיל.

הערה
ניסוח פורמלי של הטענה לעיל הוא:
אם פונקציה היא הומוגנית מסדר n, אז קיימת פונקציה $g(t)$, כך ש- $t=\frac{y}{x}$, המקיימת $\frac{f(x,y)}{x^n}=g(t)$.

7) תהיינה f ו- g פונקציות ב- n משתנים, והומוגניות מסדר r_1 ו- r_2, בהתאמה.
קבעו, לכל אחת מהפונקציות הבאות, אם היא הומוגנית ומאיזה דרגה:

א. $f\cdot g$ ב. $\frac{f}{g}$ ג. $\frac{(f)^2}{\sqrt[n]{g}}$ ד. $f+g$

8) נתון כי f פונקציה הומוגנית מסדר 4.
ידוע כי $f_x(1,2)=10$, $f(1,2)=4$.
חשבו את $f_x(1.5,3)$, $f_x(2,4)$, $f(0.5,1)$, $f(2,4)$.

9) נתונה פונקציה $f(x,y)=x^4+y^2z(x,y)$.
ידוע כי z פונקציה הומוגנית מסדר 2 וכי $f(4,10)=1$.

א. חשבו את $f(2,5)$.

ב. ידוע כי $f_x(1,1)=4$.
חשבו את $f_x(a,a)$, לכל קבוע a.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו לאתר www.GooL.co.il
כתב ופתר – גיא סלומון ©

תשובות סופיות

1) הומוגנית מסדר 3.5.

2) הומוגנית מסדר -1.

3) הומוגנית מסדר 1.

4) הפונקציה לא הומוגנית. על ידי השמטת חלקים מהפונקציה אפשר לקבל:

$f(x,y)=\frac{x}{y^4}+\frac{1}{z(x,y)}$ הומוגנית מסדר -3.

$f(x,y)=\frac{\sqrt{y}}{\sqrt{x^5}}$ הומוגנית מסדר -2.

$f(x,y)=-4$ הומוגנית מסדר 0.

5) א. עבור $\alpha=4$ הפונקציה הומוגנית מסדר 4. ב. הומוגנית מסדר 0 לכל $\alpha>0$.

6) א.1. $g(t)=1-t+2t^2$ .2 $g(t)=\sqrt{1+t}$ ב. הוכחה.

7) א. הומוגנית מדרגה r_1+r_2. ב. הומוגנית מדרגה r_1-r_2.

ג. הומוגנית מדרגה $2r_1-\frac{r_2}{n}$.

ד. הומוגנית מדרגה r_1 רק אם $r_1=r_2$. אחרת לא הומוגנית.

8) $f(0.5,1)=\frac{1}{4}$, $f(2,4)=64$, $f_x(1.5,3)=33.75$, $f_x(2,4)=80$

9) א. $f(2,5)=\frac{1}{16}$ ב. $f_x(a,a)=4a^3$

כתב ופתר – גיא סלומון ©

משפט אוילר

שאלות

1) נתונה הפונקציה $f(x,y)=x^2-xy+2y^2$.

א. הוכיחו שהפונקציה הומוגנית ומצאו את דרגתה.

ב. הראו שמשפט אוילר מתקיים.

2) ענו על הסעיפים הבאים:

א. נניח ש- $f=f(x,y)$ הומוגנית מסדר 0.

הוכיחו כי $\frac{f_x}{f_y}=-\frac{y}{x}$.

ב. נתון כי $f(x,y)=\frac{e^{\frac{x}{y}}(x+y)}{(x-y)(\ln x-\ln y)}$.

הוכיחו כי $x\cdot f_x=-y\cdot f_y$.

3) ענו על הסעיפים הבאים:

א. הוכיחו כי פונקציית התועלת $u(x,y)=\left(\frac{1}{2}x^m+\frac{1}{2}y^m\right)^{1/m}$ הומוגנית.

הניחו כי m קבוע חיובי.

ב. הוכיחו, ללא חישוב ישיר של הנגזרות, כי $u_y(a,a)=u_y(1,1)$.

ג. הוכיחו, ללא חישוב ישיר של הנגזרות, כי $u_x(2,2)+u_y(1,1)=1$.

4) תהי f פונקציה הומוגנית מסדר 2,

ונגדיר $h(x,y)=x^2-y^2+f\left(\frac{x^2}{y},\frac{y^2}{x}\right)$.

א. הוכיחו כי h הומוגנית מסדר 2.

ב. נתון: $f(8,1)=16,\quad h_x'(6,3)=9$.

מצאו את $h(2,1)$ ואת $h_y'(2,1)$.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו לאתר www.GooL.co.il
כתב ופתר – גיא סלומון ©

5) h ו- g הינן פונקציות הומוגניות מסדר 2 ו-10, בהתאמה. נגדיר:

$$f(x,y)=(x+y)h(x,y)+\frac{\sqrt{g(x,y)}}{x^2+y^2}$$

א. הוכיחו כי f הומוגנית מסדר 3.

ב. נתון: $h(4,32)=16$, $f_y'(1,8)=3$, $f_x'(2,16)=12$.

מצאו את $f(1,8)$ ואת $g(1,8)$.

6) f הומוגנית מסדר 4, g הומוגנית מסדר 2 ו- h הומוגנית מסדר 0.

נגדיר פונקציה $p(x,y)=f(x,y)+g(x,y)-h(x,y)$.

נתון: $p(1,2)=\frac{7}{2}$, $h\left(\frac{1}{2},1\right)=\frac{5}{2}$, $f_y'(-1,-2)=-4$, $f_x'(2,4)=64$.

חשבו את $g\left(\frac{1}{2},1\right)$.

7) הפונקציה $f(x,y)$ הומוגנית מסדר 3. הנתונים בשרטוט.

א. מצאו את שיעורי הנקודה B.

ב. מצאו את ערך הסכום $f_x(4,8)+2f_y(4,8)$.

ג. נגדיר פונקציה חדשה $u(x,y)$,

על ידי $u(x,y)=\left(f(x,y)\right)^2$.

1. לפי כללי הגזירה, מתקיים $u_x(x,y)=2\cdot f(x,y)\cdot f_x(x,y)$.

הסבירו זאת בקצרה.

2. הוכיחו כי $x\cdot u_x(x,y)+y\cdot u_y(x,y)=6\left(f(x,y)\right)^2$.

היעזרו בסעיף הקודם ובנתונים על f.

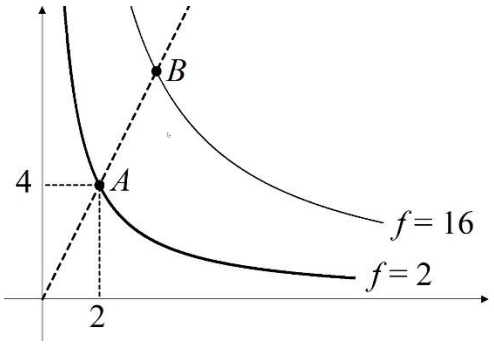

8) תהי $f(x,y)$ פונקציה הומוגנית מסדר m,
המקיימת $f(6,3)=243$ ו- $f(2,1)=27$.

א. מצאו את סדר ההומוגניות, m.

ב. בנקודה $(2,1)$ עוברת עש"ע של f.
העבירו משיק לעש"ע בנקודה הנ"ל.
המשיק הוא $2x+3y=7$.
מצאו את $f_x(1,0.5)$, $f_y(2,1)$, $f_x(2,1)$.

9) תהי $g(t)$ פונקציה של משתנה אחד.
על הפונקציה g ידוע, כי $g'(8)=2$, $g(1)=3$, $g(4)=5$.

המשתנה t תלוי במשתנים החיוביים (x,y), כך: $t=\frac{4y}{x}$.

נגדיר תועלת u כפונקציה של המשתנים (x,y), באופן הבא:

$$u(x,y)=g(t)=g\left(\frac{4y}{x}\right).$$

א. באיור שלהלן קרן עם שיפוע 1.
מה הערך של התועלת בנקודות המסומנות על הקרן?

ב. הוכיחו כי הקרן $4y-x=0$ היא עקומת אדישות של התועלת.
ציירו את הקרן הזאת ורשמו באיור מה הערך של התועלת.

ג. הוכיחו כי התועלת היא פונקציה הומוגנית. מהו סדר ההומוגניות?

ד. הוכיחו כי $u_x(1,2)=-16$.

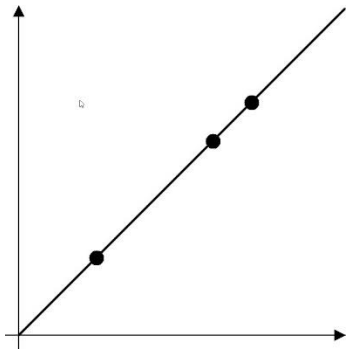

10) נניח ש- $f=f(x,y)$ הומוגנית מסדר 1.
הוכיחו כי $x^2f_{xx}+2xyf_{xy}+y^2f_{yy}=0$.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו לאתר www.GooL.co.il
כתב ופתר – גיא סלומון ©

11) הוכיחו או הפריכו כל אחת מהטענות הבאות:

א. אם $f_x(x,y)$ הומוגנית מסדר 4, אז $f(x,y)$ הומוגנית מסדר 5.

ב. אם פונקציה $f(x,y)$ מקיימת $f(2,4)=2^3 f(1,2)$,
אז הפונקציה הומוגנית מסדר 3.

תשובות סופיות

1) שאלת הוכחה.

2) שאלת הוכחה.

3) שאלת הוכחה.

4) א. שאלת הוכחה. ב. $h(2,1)=4 \quad h_y'(2,1)=8$

5) א. שאלת הוכחה. ב. $g(1,8)=0, \quad f(1,8)=9$

6) $-\frac{3}{4}$

7) א. $B(4,8)$ ב. 12 ג. שאלת הוכחה והסבר.

8) א. 2 ב. $f_x(1,0.5)=\frac{54}{7}, \quad f_y(2,1)=\frac{3\left(\frac{108}{7}\right)}{2}, \quad f_x(2,1)=\frac{108}{7}$,

9) א. 5 ב-ד. שאלות הוכחה.

10) שאלת הוכחה.

11) א. הטענה אינה נכונה. ב. הטענה אינה נכונה.

כתב ופתר – גיא סלומון ©